

# REPUBLIEK DER ZEVEN VERENIGDE NEDERLANDEN 1515-1648

DOCENTENHANDLEIDING — BOVENBOUW HAVO/VWO

EINDEXAMENPROGRAMMA

Eindexamenprogramma geschiedenis  
Amsterdam museum

**Korte informatie**

Onderwerp: Historische context: Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1515-1648

Doelgroep: Examenklassen havo-vwo

Vakgebied: Geschiedenis

Duur: 1,5 uur

# INHOUDSOPGAVE

Programma en doelstellingen .....	4
Algemene informatie .....	6

## Colofon

Uitgave: Afdeling Museale Zaken, Amsterdam Museum  
Vormgeving: Amsterdam Museum

# Programma en doelstellingen

## Inleiding

In het eindexamenprogramma van het Amsterdam Museum worden authentieke objecten verbonden met de jaartallen, voorbeelden en gebeurtenissen uit de historische context *De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1515-1648*. Ook oefenen de leerlingen zelfstandig met behulp van stellingen, anekdotes en prikkelende vragen de nodige examenvaardigheden zoals kritisch bronnenonderzoek en standplaatsgebondenheid. Kortom, het examenprogramma van het Amsterdam Museum is een perfecte voorbereiding op het eindexamen geschiedenis.

Het eindexamenprogramma geschiedenis in het Amsterdam Museum brengt de inhoud van de historische context De Republiek 1515-1648 met behulp van authentieke objecten en activerende werkvormen tot leven. Het programma bestaat uit twee onderdelen:

- Een rondleiding onder leiding van een museumdocent
- Zelfstandig uitgevoerde opdrachten

Tijdens de rondleiding staan vooral herkenning, verlevendiging en herhaling centraal. Hierbij worden de objecten verbonden met de jaartallen, voorbeelden en gebeurtenissen uit de historische context en in het bredere kader van de kenmerkende aspecten geplaatst. Met behulp van de opdrachten en aan de hand van de museumcollectie, oefenen de leerlingen de nodige examenvaardigheden zoals kritisch bronnenonderzoek en standplaatsgebondenheid.

Gedurende dit programma staat de museumcollectie centraal. Niet alle onderdelen van de historische context kunnen in de rondleiding behandeld worden. Op de volgende pagina vindt u een tabel met leerdoelen en een tabel met de in de rondleiding behandelde kenmerkende aspecten.

## Doelgroep

Dit programma is bedoeld voor de eindexamenklassen van zowel havo als vwo. Er is geen verschil tussen de inhoud van de historische context *De Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1515-1648* voor havo of vwo. Er is dus ook geen inhoudelijk verschil tussen de havo en de vwo rondleiding. Wel is er een onderscheid aan te wijzen tussen de historische vaardigheden die leerlingen moeten beheersen. Museumdocenten zijn hiervan op de hoogte en houden hier rekening mee. Zo wordt er bij de vwo rondleiding mogelijk ingegaan op het nationale of zelfs nationalistische perspectief van de geschiedschrijving en de collectie van het Amsterdam museum – en de keuzes die de tentoonstellingsmakers hebben gemaakt. Ook worden verbanden bij havo rondleidingen explicieter bevraagd dan bij een vwo rondleiding.

## Leerdoelen

Leerlingen...

- leren concrete voorbeelden en objecten verbinden met kenmerkende aspecten en andersom
- kunnen kenmerkende aspecten met elkaar verbinden in de context van een anekdote of object
- kunnen de voorbeelden, jaartallen en gebeurtenissen uit de historische context 'Republiek 1515-1648' verbinden met de objecten in het museum en dit verband beargumenteren
- worden zich bewust van de arbitraire aard van een museale tentoonstelling
- hebben een positieve museumervaring
- kunnen zich verplaatsen in de keuzes en de leefwereld van historische figuren
- kunnen historische objecten als bron van informatie gebruiken
- kunnen hun mening afdoende onderbouwen

## Overzicht behandelde kenmerkende aspecten

K.A.	
17	Het begin van staatsvorming en centralisatie
19	Het veranderende mens- en wereldbeeld van de Renaissance
21	De protestantse reformatie die splitsing van de christelijke kerk in West-Europa tot gevolg had
22	Het conflict in de Nederlanden dat resulteerde in de stichting van een Nederlandse staat
23	Het streven van vorsten naar absolute macht
24	De bijzondere plaats in staatkundig opzicht en de bloei in economisch en cultureel opzicht van de Nederlandse Republiek
25	Wereldwijde handelscontacten, handelskapitalisme en het begin van een wereldeconomie
26	De Wetenschappelijke Revolutie

### Combinatie met de rondleiding in Museum Ons' Lieve Heer op Solder en de Oude kerk

Deze rondleiding is te combineren met de combinatierondleiding *'Protestants of Katholiek in de Republiek'* in Museum Ons' Lieve Heer op Solder en de Oude kerk. In twee gebouwen met een woelige geschiedenis verdiepen de leerlingen zich met behulp van zichtbare overblijfselen en activerende werkvormen in de tijd van de Beeldenstorm, de Alteratie en de Gouden Eeuw.

# Algemene informatie

## Tarief en reserveren

Dit programma duurt 1,5 uur. Het actuele onderwijstarief vindt u op [amsterdammuseum.nl](http://amsterdammuseum.nl). Reserveren graag minimaal twee weken van tevoren via het reserveringsformulier of per email: [boekingen@amsterdammuseum.nl](mailto:boekingen@amsterdammuseum.nl) Telefonisch is boekingen bereikbaar op 020-5231730 op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag tussen 09.00-17.00 uur.

**NB** Annulering van een gereserveerd bezoek kan tot uiterlijk één week voor de afgesproken datum, tegen betaling van € 11,50 administratiekosten. Bij latere afzegging wordt het hele bedrag in rekening gebracht.

## Adres

Schoolgroepen melden zich vóór hun bezoek bij de centrale kassa. Deze is te bereiken via Kalverstraat 92 en Sint Luciënsteeg 27.

## Openingstijden

Dagelijks: 10:00 – 17:00 uur

## Bereikbaarheid

Vanaf station Amsterdam CS: 12 minuten lopen via Damrak, Dam en Kalverstraat. Tram 1, 2, 4, 5, 9, 16 en 24: halte Spui. Eigen bussen kunnen stoppen op de Nieuwezijds Voorburgwal (geen parkeerplaats).

## Wat moet je doen ter voorbereiding?

- Zorg voor minimaal drie begeleider (ouders en/of collega's) per klas
- Breng leerlingen en begeleiders op de hoogte van het bezoek en vertel ze de huisregels
- Geef bij het reserveren van de rondleiding duidelijk aan op welk kennisniveau de leerlingen zitten

## Verloop programma

In het museum wordt u in de centrale hal ontvangen door de museumdocent. Hier hangen we de jassen en de tassen op. De klas wordt in twee groepen: de helft van de klas volgt eerst de rondleiding, terwijl de anderen eerst zelfstandig de opdrachtenvel uitvoeren. Halverwege rouleren de groepen. NB: In verband met de tijd is het raadzaam om de groepen van tevoren alvast in twee groepen in te delen.

## **Huisregels museumbezoek**

Wij verwachten een actieve houding van de docenten en de begeleiders om het bezoek prettig te laten verlopen. Breng leerlingen én de begeleiders op de hoogte van de huisregels

1. Je blijft als docent verantwoordelijk voor het gedrag van de leerlingen.
2. De objecten in het museum mogen niet worden aangeraakt.
3. Er mag niet worden geschreeuwd of gerend.
4. Op de zalen mag niet worden gegeten, gedronken of gerookt.  
Ook kauwgom is niet toegestaan.
5. Op zaal moeten mobiele telefoons op stil of uit staan.



AMSTERDAM  
MUSEUM

